

ANALÝZA EKONOMICKÝCH NÁVRHŮ ČSSD

Obnovení progresivního zdanění příjmů fyzických osob

Zavedení progresu pouze omezí disponibilní příjmy obyvatel, a tím ještě více podváže poptávku. Naopak snížení daní pomáhá stimulovat ekonomiku. ČSSD v Agendě 2010 navíc sama vyzývala ke snižování daňové kvóty.

Vliv na krizi: negativní

Přímý rozpočtový dopad: Zvýšení daní může vést ke snížení příjmů do rozpočtu (výsledný efekt pro rozpočet nulový, pro ekonomiku záporný).

Zvýšení základní osobní slevy na dani (snížení daně) u daně z příjmů fyzických osob

Toto opatření je v pořádku, jen by nemělo být doprovázeno zvyšováním daní. Pak ztrácí účinek a je jednostranným zvýhodněním jedné skupiny obyvatel.

Navrácení sazby daně z příjmů právnických osob na úroveň roku 2008

Naopak, plošné snížení daní představuje výrazný stimul. V ČR se i přes pokles sazeb daně z příjmů právnických osob inkaso zvyšuje. Pokles sazeb pro všechny je lepší než individuální investiční pobídky, které podporují právě monopolistické struktury výroby na úkor ostatních daňových poplatníků. Dopad opatření by vedl ke snížení inkasa. Podniky již počítají se schváleným snižováním daně z příjmů a zastavit teď tento proces by znamenalo zhoršení situace řady společností. V případě podniků bojujících o přežití by to mohl být poslední hřebíček do rakve. ČSSD navíc dříve uváděla, že je pro snižování DPPO.

Vliv na krizi: negativní

Přímý rozpočtový dopad: Může být negativní (zvýšení daně povede ke snížení inkasa).

Dočasné zvýšení a zrychlení odpisů hmotného majetku

Urychlení odpisů má vláda dlouhodobě ve svých záměrech a již jej schválila. ČSSD si ale v tomto protirečí s bodem, kde požaduje zastavení poklesu podnikových daní.

Vliv na krizi: pozitivní

Přímý rozpočtový dopad: Záleží na konkrétním opatření – do několika desetin % HDP.

Pokles snížené sazby daně z přidané hodnoty (DPH)

ČSSD návrh konkretizovala na snížení z 9 na 6 %. To by znamenalo výpadek příjmů státního rozpočtu 15 miliard korun. Takové opatření vyvolává časovou nekonzistentnost daňové politiky. Není jisté, zda by to nevedlo jen ke zvýšení marží prodejců či k deflační spirále, která by měla pro ekonomiku fatální důsledky. Dočasnost opatření navíc může způsobit skokový nárůst cen po ukončení „dočasnosti“ opatření. Neefektivnost snížení DPH se ukázala například ve Velké Británii.

V případě České republiky snížení nepřímých daní může podpořit odbyt spíše zahraničním subjektům než českým (vzhledem k otevřenosti ekonomiky). Ceny navíc klesají v řadě oborů i bez snižování daní.

Vliv na krizi: minimální

Přímý rozpočtový dopad: 15 miliard Kč

Prodloužení podpůrní doby a zvýšení podpory v nezaměstnanosti

Jde o kontroverzní návrh, se kterým někteří ekonomové souhlasí, ale většina jej odmítá. Prodloužení podpory v nezaměstnanosti může zmírnit pokles životní úrovně propuštěných, ale na druhou stranu nejsou nezaměstnaní tolik motivováni hledat si novou práci.

Vliv na krizi: prakticky žádný

Přímý rozpočtový dopad: 2 miliardy Kč

Úprava systému tzv. zelených karet a další změny ve státní politice zaměstnanosti

Systém zelených karet je samoregulovatelný. Je založený na poptávce tuzemských firem po pracovní síle, nikoli na poptávce zahraničních pracovníků po práci v České republice.

Systém zelených karet navíc obsahuje pro situace jako jsou nyní určitou pojistku. O zelenou kartu totiž mohou žádat cizinci jen v případě pozice, kterou se nepodaří do 30 dnů obsadit českým občanem nebo občanem jiného členského státu Evropské unie.

Vzhledem k možným rizikům vyplývajícím z komunit nezaměstnaných cizinců již Ministerstvo vnitra připravilo protiopatření. Stát zaplatí propuštěným cizincům letenku domů a ještě jim přidá 500 eur, celkově by mělo opatření vyjít na 60 milionů Kč. Po skončení krize se navíc cizinci budou moci bez obav vrátit do Česka.

Vláda již navíc přijala opatření, kterým dochází ke zpřísnění podmínek pro působením zprostředkovatelských agentur.

Zvýšení ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele

Vláda na svém zasedání již přijala opatření k zajištění mezd pro skláře.

Zvýšení náhrad za pojištěné vklady u bank

Vláda přijala na podzim návrh na zvýšení garance na 50 000 eur, EU však vzápětí navrhla přijmout dvojnásobné garance. Ministr financí to podpořil jen v případě, že ostatní země zruší kompletní garance. Podle novelizované směrnice EP by mělo do konce roku 2010 dojít ke zvýšení garance na 100 000 eur, ovšem *pouze pokud Komise nedojde k závěru, že takové zvýšení a harmonizace nejsou vhodné a že nejsou finančně únosné pro všechny členské státy*. Přijímat tedy dnes vyšší garance je předčasné a je nutno vyčkat skutečné situace na konci roku 2010.

Zrušení karenční doby v prvních třech dnech nemoci

Zrušení karenční doby je nepřijatelné ve světle dat, že předtím byla nemocenská zneužívána. Přijetím opatření by došlo k nepřipustnému tlaku na veřejné finance. Tvrzení překladatelů o protiústavnosti dnešního stavu je nepravdivé, karenční doba byla pouze upravena ve světle nálezu ÚS.

Jednorázová výplata třináctých starobních a invalidních důchodů

Jde pouze o populistické gesto, protože důchodci patří mezi skupiny obyvatel, kteří nejsou (vlivem stagnace cen) krizí postiženi.

Vliv na krizi: minimální

Přímý rozpočtový dopad: 6,5 miliardy Kč

Zvýšení přídatku na dítě a příspěvku na bydlení

V období stagnujících cen není důvod sociální minima navyšovat. V případě zvýšení minimální mzdy dojde k dalšímu zvýšení nezaměstnanosti. Dlouhodobě může dopad opatření být negativní (lidé ztrácí motivaci hledat si práci).

Úprava stávajícího tempa deregulace nájemného z bytu

O zpomalení deregulace mluví Ministerstvo pro místní rozvoj už měsíce. Vliv na krizi je veskrze žádný. Není jasné, jak může zpomalení deregulace nájemného stimulovat okamžitou poptávku ve prospěch všech. Každopádně zpomalení deregulace nájemného deklaroval už na podzim tehdejší ministr pro místní rozvoj Jiří Čunek, začátkem roku se k tomu přihlásil i jeho nástupce Cyril Svoboda. Chce se ale zaměřit pouze na města, kde by byl jinak nárůst regulovaného nájemného citelný.

Vzhledem k možným rizikům vyplývajícím z komunit nezaměstnaných cizinců již Ministerstvo vnitra připravilo protiopatření. Stát zaplatí propuštěným cizincům letenku domů a ještě jim přidá 500 eur, celkově by mělo opatření vyjít na 60 milionů Kč. Po skončení krize se navíc cizinci budou moci bez obav vrátit do Česka.

Vláda již navíc přijala opatření, kterým dochází ke zpřísnění podmínek pro působením zprostředkovatelských agentur.

Vliv na krizi: žádný (prosté přerozdělení)

Přímý rozpočtový dopad: žádný

Opatření k podpoře automobilového průmyslu a ekologizaci vozového parku v ČR

Zavedení tzv. šrotovného české ekonomice nijak nepomůže. Dochází k neopodstatněnému zvýhodňování jednoho sektoru a navíc by peníze českých občanů dostali výrobci automobilů v zahraničí, nikoliv v ČR.

Takové opatření zavádí zejména velké státy, kde to má aspoň trochu smysl. A to, že je česká ekonomika závislá na německé spotřebě je prostě fakt. Platí to pro automobily, elektrotechniku i české pivo.